

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 4/22
8.6.2022. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа, и судија Данице Косовац и Сање Агатоновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Срђан Видовић, адвокат из Београда, Браће Југовић 3/3, против тужених ББ из ..., ..., ВВ из ..., адреса за пријем поште ... и “Ringier axel springer” d.o.o. Београд, са седиштем у Београду, Косовска 10, чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Његошева 28а, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 561/18 од 13.9.2021. године, у седници већа одржаној дана 8.6.2022. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 561/18 од 13.9.2021. године, у првом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у трећем ставу изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 561/18 од 13.9.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени ББ из ..., ВВ из ... и “Ringier axel springer” d.o.o. Београд, са седиштем у Београду да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 92.700,00 динара у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 561/18 од 13.9.2021. године, првим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па су обавезани тужени, као солидарни дужници да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплате износ од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 13.9.2021. године, па до исплате. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за

претрпљене душевне болове због повреде части и угледа преко досуђеног за износ од још 170.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 13.9.2021. године, до исплате. Трећим ставом изреке обавезани су тужени као солидарни дужници да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 107.400,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужени су првостепену пресуду побијали у првом и трећем ставу изреке из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Тужилац је доставио одговор на жалбу тужених. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужених није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија указивањем и на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени “Ringier axel springer” d.o.o Београд је издавач, тужени ББ је главни и одговорни уредник дневних новина “Блиц” у време објављивања спорног текста, док је тужени ВВ одговорни уредник електронског издања. У штампаном издању дневних новина “Блиц” дана ... године на насловној страни објављен је наслов “...” и поднаслов “Полиција расписала потрагу за ГГ (...) и АА (...)”, а на ... и страни објављен је чланак под насловом “...” са поднасловом “Полиција расписала потрагу за ГГ (...) и АА (...) за које се сумња да су аутомобилима покушали да упадну у кућу ДД”, док се у тексту наводи: “...јуче по подне саопштено из МУП-а потрага за АА и ГГ расписана је због сумње да су починили кривично дело насилничко понашање. Из тога би се могло закључити да инцидент који је у недељу потресао познату певачицу никако није био само обичан саобраћајни прекршај, већ смишљени напад. Подсећамо, покушај упада у вилу певачице у Улици ... у ... десио у недељу ујутру. Полиција је одмах изашла на лице места и обавила увиђај. Том приликом изјаву је дала и певачица, а преузети су и снимци видео – надзора са куће На једном од снимака који је “Блиц” ексклузивно навео на свом порталу, јасно се види како се напад на њен посед одиграо. Аутомобили су након напада нестали у правцу Аутокоманде. Полиција је преузела снимке видео – надзора из певачичине куће на основу којих је и идентификовала АА и ГГ”. У тексту који је дана ... године у 7,15 часова објављен на сајту blic.rs под насловом “...” ДД након идентификације нападача: “Знала сам да су у бекству и да неће седети у фотелији”, наводи се: “Полиција је јуче идентификовала нападаче који су са три аутомобила оштетили кућу фолк звезде ДД, док се она у њој налазила са породицом. Један од њих је навијач ГГ, док је име другог

АА, сазнаје “Блиц”, а певачица је потрешена због свега што се догодило, те се нада да ће починиоци одговорати...Осумњичени су у два аутомобила “мини купер” и једним “караваном” из сада неутврђених разлога покушали да упадну у кућу породице ... у Улици ... у ... На једном од снимака који је "Блиц" ексклузивно навео на порталу јасно се види како се напад на ДД посед одиграо минулог викенда.“ Дана ... године у 15,30 часова на сајту blic.rs објављен је текст под насловом “...”, Један од нападача на ДД кућу имао је дебео досије од 14 године, и наведено је: “ГГ (...) који је осумњичен да је са АА (...) аутомобилом покушао да упадне у кућу ДД иза себе има подужи досије који му је отворен већ са 14 година! Био је осумњичен за тешко убиство и бројна кривична дела. Полиција је расписала потрагу за њим и АА и интензивно трагају за њима. Како је јуче поподне саопштено из МУП- а потрага за АА и ГГ расписана је због сумње да су починили кривично дело насилничко понашање. На једном од снимака који је “Блиц” ексклузивно објавио на свом порталу јасно се види како се напад одиграо. Наиме, на снимку се види како аутомобили наизменично из правца ... ка ... нагло стају испред ДД куће, затим скрећу десно на тротоар где ударају у врата певачицине куће. Аутомобили су након напада нестали у правцу ... Полиција је преузела снимке видео – надзора из певачицине куће на основу којих је идентификовала АА и ГГ. У тексту који је дана ... године у 20,42 часа објављен на сајту blic.rs “...”, Полиција још трага за нападачима на ДД кућу, а они побегли из Србије?”, наводи се: “Полиција и даље трага за ГГ (...) и АА (...) који су у недељу рано ујутру аутомобилима ударили у капију куће ДД. Међутим, постоје одређене информације да су напустили земљу како би избегли хапшење. Према информацијама до којих је “Блиц” дошао након што је полиција идентификовала нападаче који су аутомобилима “Мини Купер” и “Караван” из за сада неутврђених разлога покушали да упадну у кућу породице у Улици ... расписана је потрага за њима, међутим до закључења овог броја они нису лоцирани. Вест да је полиција идентификовала двојицу нападача обрадовала је ДД”. Аутор наведених текстова је новинар ЂЂ, а информације из предметног текста наведене су у саопштењу МУП-а.

Према исказу ЂЂ, саслушане у својству сведока, објављени подаци, као и пуно име и презиме овде тужиоца добијени су од поузданих извора полиције, чији су иницијали првобитно били наведени у саопштењу МУП-а, као и информација да је за њима расписана потрага. Како се ради о информацијама које потичу од стране државног органа, тужени нису били дужни да даље исте проверавају и поуздали су се у саопштење МУП-а и извор полиције са којима дуго сарађују, што указује на то да су поступали у складу са начелом дужне новинарске пажње.

Према исказу тужиоца саслушаног у својству парничне странке, у време критичног догађаја није био у Србији већ се враћао из Швајцарске, а за догађај и објављене информације је сазнао када га је отац пробудио и обавестио да је његово име у тексту. Тужилац се веома потресао, као и његова супруга, због чега се одмах јавио полицијској станици Савски Венац, где је дао изјаву у својству грађанина и рекао да нема никакве везе са критичним догађајем, а за њим није расписана потерница нити била каква потрага. Поводом предметних текстова био је под великим стресом, посебно због чињенице да је у тренутку објављивања текста имао тромесечну бебу, да му је отац срчани болесник, да су људи из комшилука били неповерљиви према њему и да су се рођаци распитивали да ли је учествовао у догађају. Пре објављивања текста из Блица нико га није контактирао, а у тексту је његов отац препознао презиме иако је погрешно

написано, јер је само презиме специфично, а наводе се и године живота, па је знао да се текст односи на тужиоца. Одговор тужиоца објављен је у штампаном издању "Блиц" и у његовој електронском издању и то дана ... године.

Према изводу из регистра медија од 25.11.2019. године, као и решењу Агенције за привредне регистре ... од ... године као главни и одговорни уредник туженог означен је ББ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у смислу одредби чланова 3, 5, 73, 79, 115, 13, 114 Закона о јавном информисању и медијима, одредбе члана 34 став 3 Устава Републике Србије и члана 3 Законика о кривичном поступку оценио да тужени нису поступали са дужном новинарском пажном, јер објављени наслови у предметном тексту имају лезиону способност да повреду част и углед тужиоца, имајући у виду да изазивају негативну оцену његове личности и да се о тужиоцу пише као о особи коју је полиција идентификовала као извршиоца кривичног дела, односно лице које је наведени напад учинило, при чему се не стављају никакве ограде, већ се тужилац означава као утврђени учесник догађаја. Оцењено је да се у текстовима који су објављени у електронском издању, односно на сајту "Блица" тужилац означава као преступник и нападач, са наводима његовог имена и презимена, као и да је напустио земљу како би избегао хапшење, док је у свим текстовима тужилац означен као учинилац кривичног дела насилничко понашање и учесник напада на кућу певачице ДД и то пре правноснажне судске одлуке којом се за то кривично дело означава кривим, због чега су објављивањем таквих информација тужиоцу повређени част и углед. Имајући у виду да је предметним текстовима тужилац стављен у негативну инкриминишућу контатацију која код просечног читаоца ствара утисак о њему као учиниоцу кривичног дела, првостепени суд је оценио и да је у конкретном случају повређена претпоставка невиности, као основно људско право и да се оваквим текстовима и наводима прекорачује опсег информација које су евентуално примљене од надлежних органа, уколико се узме у обзир начин саопштавања спорних чињеница и да су исте саопштене као недвосмислено утврђене чињенице. Првостепени суд је закључио да тужени нису поступали са дужном новинарском пажњом, иако су информације о спорном догађају добијене из саопштења МУП-а, будући да се нико у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела и огласити кривим пре доношења правноснажне осуђујуће пресуде, да се од тужених не очекује да познају и прецизно користе правну терминологију, али се не може дозволити да се сензационалистичким извештавањем увећава тираж медија и привлаче читаоци, с обзиром да је такво извештавање супротно Уставу, зајамченим правима грађана и као такво недопуштено, па наведене информације представљају недозвољене информације подобне да повреду субјективна грађанска права тужиоца. Првостепени суд је оценио да није основан приговор недостатка пасивине легитимације на стани туженог ББ, имајући у виду да је према регистру медија утврђено да је исти вршио функцију одговорног уредника штампаног издања, о чему је тужилац пружио доказ. У односу на погрешно означено име тужиоца у тексту, првостепени суд је оценио да је јасно да се у конкретном случају ради о тужиоцу, с обзиром на то да је његов отац читајући новине одмах препознао да се ради о његовом сину, а све имајући у виду да препознатљивост постоји када део публике може објављену информацију да доведе у везу са тужиоцем као субјектом информације, па с обзиром да је у тексту објављено име "АА" и године живота,

објављени подаци чине тужиоца довољно препознатљивим одређеној групи људи, односно његовим познаницима и становницима места у коме живи.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, првостепени суд је применио критеријуме из члана 200 Закона о облигациониом односима у вези са чланом 232 Закона о парничном поступку, имајући у виду све субјектине и објективне околности конкретног случаја. Првостепени суд је имао у виду читаност конкретног јавног гласила, као и чињеницу да је тужилац у тренутку објављивања текста имао тромесечну бебу и оца који је срчани болестник, као и да је поводом предметних текстова био под стресом, јер су људи из његовог окружења били неповерљиви према њему, да су се распитивали да ли је учествовао у догађају, јер су информације које су објављене у високотиражном листу на врло посећеном сајту биле довољне да га дискредитују и о њему створе слику особе која учествује у нападу, понаша се насилнички и бежи од полиције, због чега је код тужиоца створен осећај осрамоћености, па је оцено да адекватну новчану сатисфакцију представља износ од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења, до исплате, а одбио је као неоснован тужбени захтев на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа у делу преко досуђеног, за износ од још 170.000,00 динара, све са траженом законском затезном каматом.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је донео побијану одлуку у потврђујем делу, дајући разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права код оцене приговора недостатка пасивне легитимације на страни туженог ББ, указивањем да у време објављивања спорног текста исти није вршио функцију одговорног уредника, имајући у виду да је решењем потпредседнице Владе од 1.10.2015. године именован за посебног саветника министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, јер је према утврђеном чињеничном стању - регистру медија Агенције за привредне регистре тужени ББ до ... године био уписани одговорни уредник медија "Блиц".

Неосновано се жалбом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку - да је изрека побијане пресуде противречна разлозима о битним чињеницама у погледу повреде права на претпоставку невиности и повреду части и угледа.

Право на част и углед је право на поштовање људске части и заслуженог стеченог угледа лица. Част као скуп човекових врлина представља субјективну категорију, која подразумева мишљење које појединац има о себи, док је углед мишљење које има ужа и шира средина о једној личности, а што представља објективну категорију. Основни видови повреде части и угледа су увреда и клевета. Увреда је напад на људску част која изражава презир према неком, ниподоштавање, омаловажавање, одрицање људских особина, док је клевета изношење или преношење штогод неистинитог, што може нашкодити части и угледу. Да би постојала повреда

части и угледа потребно је да објављена информација представља увреду или клевету, да постоји препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информације и непропорционалност информација, односно да објављивање информације којом се задире у нечију част и углед не представља примерен начин за остваривање оправданог циља.

На основу садржине спорних текстова, као и наслова текстова, тужилац је стављен у негативну инкриминишућу конотацију која код просечног читаоца ствара утисак о њему као учиниоцу кривичног дела, јер је тужилац означен као преступник, учинилац кривичног дела насилничко понашање и нападач. Осим тога, ради се о информацијама које су подобне да повреду част и углед, јер је тужиоцу на терет стављено извршење кривичног дела, а повређена претпоставка невиности има за последицу повреду части и угледа неког лица. Правилно је првостепени суд оценио да изнете неистините тврдње о тужиоцу – да је од стране полиције идентификован као извршилац кривичног дела и лице које је извршило напад, као преступник и нападач, навођењем пуног имена и презимена - повређују част и углед тужиоца, а да је квалификацијом “да је починио кривично дело насилничко понашање” повређена претпоставка невиности која је основно људско право сваког човека заштићено одредбама члана 34 став 3 Устава Републике Србије, члана 3 Законика о кривичном поступку и члана 73 Закона о јавном информисању и медијама чије објављивање је недозвољно сходно одредби члана 74 истог закон, јер се нико у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажне осуђујуће пресуде. Од тужених и аутора спорног текста не очекује се да познају и прецизно користе правну терминологију, али се не може дозволити да сензационалистичким извештавањем увећавају тираж медија и привлаче читаоце, јер је такво извештавање у сукобу са уставом зајамченим правима грађана и као такво је недопуштено. У том смислу, наведене информације представљају недозвољну информацију подобну да повреди субјективна грађанска права тужиоца, због чега су и по оцени Апелационог суда испуњени услови за одговорност тужених прописани одредбом члана 112, 113 и 114 у вези са чланом 115, чланом 9 став 1 и чланом 73 Закона о јавном информисању и медијима који је важио у време објављивања спорног текста.

Неосновано се жалбом указује да су тужени приликом објављивања информација у спорном тексту поступали да дужном новинарском пажњом, јер су информације да полиција трага за два лица за која се сумња да су извршили напад, као и пуно име и презиме тужиоца добили од својих извора из полиције, због чега нису имали разлога да посумњају у њену аутентичност и истинитост. У спорном тексту тужени су осим информације да је извршено кривично дело насилничко понашање, тужиоца окарактерисали као нападача и починиоца, иако правноснажна осуђујућа пресуда није била донета, а објављене информације нису прибавили на начин прописан одредбом члана 116 став 1 тачка 4 Закона о јавном информисању и медијима од органа јавне власти у складу са законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, како би проверили њихову истинитост и потпуност имајући у виду тежину оптужби, због чега не постоје услови за искључење одговорности тужених за накнаду нематеријалне штете тужиоцу. Тужени не могу објавити непроверене, нетачне и недозвољене информације којима се повређује част и углед и претпоставка невиности тужиоца, јер је интерес јавности да у складу са чланом 5 став 2 Закона о јавном

информисању и медијима буде потпуно и благовремено обавештена о питањима од јавног значаја, па је у конкретном случају интерес заштите тужиоца доминантан. Објављена информација којом је тужилац означен учиниоцем кривичног дела представља информацију која крши претпоставку невиности, подобну да повреди част и углед тужиоца, јер излази из оквира слободе новинарске пажње, слободе објављивања информација од јавног интереса, и не може се сматрати вредносним судом, с обзиром на садржину спорног текста, а уколико би се прихватило да се ради о мишљењу, односно вредносном суду, он би био неодмерен, јер није заснован на чињеничним исказима и образован је са циљем да код читалаца створи одређени утисак.

Неосновани су жалбени наводи тужених о погрешној примени материјалног права код оцене приговара активне легитимације указивањем да тужилац није доказао да је у спорном тексту довољно препознатљив. Према утврђеном чињеничном стању, у спорном тексту објављено је име тужиоца – АА и године живота тужиоца - 30, тако да је тужилац учињен препознатљивим, што је изјавио и он сам наводећи да су људи из комшилука били неповерљиви према њему, да су се распитивали да ли је учествовао у спорном догађају, да је његов отац одмах препознао да се у тексту помиње он, па је правилно првостепени суд закључио да је тужилац препознатљиви субјект информације и активно легитимисан.

Неосновано се жалбом указује на погрешну примену материјалног права, јер првостепени суд приликом одлучивања о висини досуђене накнаде нематеријалне штете није узео у обзир да је тужилац већ био осуђиван за извршење кривичног дела недозвољено ношење оружја, као и да су тужени објавили одговоре на информације, због чега првостепени суд није поступио у смислу члана 117 Закона о јавном информисању и медијима. Објављивањем текста од ... године у коме су тужени изнели саопштење пуномоћника тужиоца, да није учествовао у предметном догађају, не може се умањити штета која је за тужиоца већ настала објављивањем нетачних и недозвољених информација у спорном тексту. Приликом одмеравања висине правичне новчане накнаде нематеријалне штете због повреде угледа и части и претпоставке невиности, првостепени суд је правилно оценио све субјективне и објективне околности и тужиоцу досудио правичну новчану накнаду.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке.

Међутим, основано се жалбом туженог указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка трећим ставом изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности. Одредбом

члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана је прописано да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Тужиоцу заступаном од стране пуномоћника из реда адвоката сходно члановима 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, сразмерно успеху у спору припадају трошкови првостепеног поступка за састав тужбе и за састав два образложена поднеска (поднесак од дана 8.2.2019. године и дана 29.12.2019. године) у износу од по 9.000,00 динара, за заступање на три одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за приступ на четири неодржана рочишта у износу од по 6.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи, у висини судске таксе за тужбу и првостепену одлуку у износу од по 5.100,00 динара према важећој Таксеној тарифи, укупно 92.700,00 динара. Тужиоцу не припадају трошкови у висини судске таксе за тужбу од 19.800,00 динара, с обзиром да је Таксеном тарифом за парнични и извршни поступак у делу поднесци - Тарифни број 1 став 1 тачка 3 прописано да за тужбу и противтужбу поднету пред судом опште надлежности такса се плаћа према вредности предмета спора, а за износ преко 10.000,00 динара до 100.000,00 динара вредности она износи 1.900,00 динара увећано за 4% од вредности предмета спора. Како је у конкретном случају тужилац успео у спору са износом од 80.000,00 динара, од тог износа 4% је 3.200,00 динара, тако да такса за тужбу и такса за одлуку износи по 5.100,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Како тужени нису успели у жалбеном поступку, а издатак тужиоца поводом састава одговора на жалбу од стране пуномоћника адвоката не представља нужни издатак у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку, то су сходно члану 165 став 1 Закона о парничном поступку њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијени као неосновани, одлуком садржаном у трећем ставу изреке.

Председник већа-судија

Весна Станковић,с.р.